

Respectprotocol basisschool de Peppel

Pesten op school..... Hoe ga je er mee om?

Wij willen op onze school alle kinderen een gevoel van veiligheid bieden, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan! Soms lukt dat niet zomaar. Pesten kan helaas op iedere school voorkomen, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken.

Doel van dit protocol

Door regels en afspraken zichtbaar te maken, kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels. Er worden afspraken gemaakt en indien noodzakelijk voeren we de aangegeven stappen uit.

Wat doen we als school aan preventief beleid?

- Eén keer per week geven we een les over het omgaan met elkaar. We werken met de methode 'Kinderen en hun sociale talenten'. Daarnaast beschikt de school over leermiddelen die ingezet kunnen worden als het groepsproces daarom vraagt.
- We hebben regels buiten de groep die schoolbreed van toepassing zijn. Deze regels hangen zichtbaar in de school.
- In de klas hebben we groepsregels opgesteld over hoe wij willen omgaan met elkaar.
- We werken constant aan een positief pedagogisch klimaat, positieve omgangsvormen en onderlinge betrokkenheid.
- Met ons respectprotocol geven we aan hoe we met 'pesten' omgaan naar ouders en kinderen.

Algemene voorwaarden voor pestgedrag

- Pesten moet als een probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/verzorgers (hierna genoemd: ouders)
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld over respectvol omgaan met elkaar.

- Als pesten optreedt, moeten leerkrachten en ouders (in samenwerking met elkaar) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen. De school moet beschikken over een directe aanpak
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert, dan is het nodig onze respectcoördinator in te schakelen.
- Op onze school is juf Cisca de respectcoördinator.

Hoe willen wij met pesten omgaan op de Peppel?

Op school werken we met de methode: Kinderen en hun sociale talenten. Het doel van deze methode is door middel van het geven van lessen de sociale competenties van leerlingen te bevorderen, zodat ze uitgroeien tot sociaal competente personen. Personen die goed met zichzelf en goed met anderen om kunnen gaan, die deel uit willen en kunnen maken van een gemeenschap en daar een actieve bijdrage aan kunnen en willen leveren (actief burgerschap).

Het voorbeeld van de leerkrachten en thuis van de ouders is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar worden uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Alle betrokkenen horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.

Wij volgen de leerlingen in hun ontwikkeling door ze regelmatig (2x per jaar) te bespreken met de Intern begeleider van de school. Om de sociale-emotionele ontwikkelingen van leerlingen te volgen wordt het meetinstrumenten Kijk (gr1/2) en Zien (groep 3 t/m 8) gebruikt.

Bij het oplossen van conflicten gaan we uit van de "win-win" oplossingen. Deze vorm van werken geeft aan dat we allemaal verschillend (mogen) zijn. Conflicten horen erbij en geven je de mogelijkheid om je verder te ontwikkelen. Dit betekent dat wij de kinderen de kans geven zelf hun conflicten op te lossen. De leerkracht neemt een neutrale, leidende positie in. De oplossing van het conflict moet in redelijke mate tegemoet komen aan de wensen van alle betrokkenen. Als de oplossing voor beiden goed is spreken we van een "win-win" situatie. Aanvullend maken we hierbij gebruik van afspraken die we met de kinderen maken. De leerlingen geven hierbij zelf aan wat het probleem is, waarom ze bepaald gedrag vertonen, wat ze gaan doen om het op te lossen en welke sanctie volgt als ze zich niet aan de afspraak houden. Een groot voordeel van deze aanpak is dat de kinderen eigenaar van hun probleem zijn én blijven.

Leerlingen, leerkrachten, directie en ouders zorgen in samenwerking met elkaar voor de bewaking van een goed pedagogisch klimaat waarbij de nadruk wordt gelegd op "goed gedaan" en het geven van complimentjes.

Uitgangspunten

Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we de kinderen dit al bij: *"je mag niet klikken, maar ... als je wordt gepest of als je ruzie hebt met een ander en je komt er zelf niet uit, dan mag je hulp aan de leerkracht vragen"*. Dit wordt niet gezien als klikken.

Tweede stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om pesten of agressief gedrag (bij de leerkracht) aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

Derde stelregel is samenwerken zonder bemoeienissen. School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Ook ouders hebben dus de verantwoordelijkheid om een pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten.

Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen: *het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen!*

Bij problemen van pesten of agressie zullen de leerkrachten en directie hun verantwoordelijkheid nemen en overleg voeren met de ouders. De inbreng van de ouders blijft bij voorkeur beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school.

Schoolafspraken van basisschool de Peppel

Aan het begin van schooljaar maken de leerlingen samen met de leerkracht regels voor hun groep. De kinderen krijgen de opdracht zelf regels te bedenken die zorgen voor een positieve, goede sfeer in hun klas. Deze regels worden zichtbaar in de groep opgehangen en door alle kinderen ondertekend.

Daarnaast worden er samen met leerlingen regels opgesteld voor het gedrag in de gangen en op het schoolplein.

Aanpak van ruzies en pestgedrag in vier stappen

Wanneer de leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij:

Stap 1

Er eerst zelf (en samen) uit te komen door "hou er mee op" of "ik vind dit niet leuk" te zeggen. In de klas wordt besproken hoe kinderen samen een conflict kunnen oplossen. Op het moment dat een van de leerlingen er niet uit komt kan hij/zij er voor kiezen het probleem te negeren. Helpt dit niet of lukt dit niet, dan wordt het probleem aan de meneer of juf voorgelegd of wordt andere hulp ingeroepen. De leerkracht gaat hier gelijk op in of maakt een afspraak met de leerlingen om er in een later stadium op terug te komen (bijv. na schooltijd).

Stap 2

Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de meneer of juf voor te leggen. Maar een medeleerling heeft ook de verantwoordelijkheid om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep. (Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken).

Stap 3

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderend gesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen ("win-win methode") en (nieuwe) afspraken te maken. Bij herhaling van pesterijen/ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen er sancties.

Stap 4

Bij herhaaldelijke ruzie/pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest/ruzie maakt. De fases van bestraffen treden in werking (zie bij consequenties).

Ook wordt de toedracht van het voorval, met name van pester, gepeste en eventuele meelopers in de **respectmap** genoteerd. De map is te vinden bij juf Cisca op kantoor. Na een melding in de map worden de ouders op de hoogte gebracht van het ruzie/pestgedrag. Ook de ouders van het gepeste kind worden geïnformeerd. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing. Een kort verslag van dit gesprek met de gemaakte afspraken komt in het leerlingvolgsysteem te staan van het betreffende kind. Ook de ouders ontvangen een afschrift van dit verslag.

De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

Consequenties

Consequenties als stap 1 t/m 4 geen resultaat geeft voor het gepeste kind:

Deze aanpak wordt uitgevoerd zolang het nodig is. De ouders worden regelmatig op de hoogte gesteld van het verloop daarvan.

De straf is opgebouwd in 5 fases; afhankelijk van hoe lang de pester door blijft gaan met zijn/haar pestgedrag en geen verbetering toont in zijn/haar gedrag zal minimaal 1 en maximaal alle fases doorlopen worden.

Fase 1

- één of meerdere pauzes binnen blijven met strafwerk
- nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn
- een schriftelijke opdracht zoals een opstel over de toedracht van zijn/haar rol in het pestprobleem
- pedagogisch gesprek: bewustwording van wat hij/zij het gepeste kind aan doet
- afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. Dit doen we volgens een "aanpak-van-gedrag-plan".
- een gesprek met de ouders naar aanleiding van een notatie in de respectmap
- een evaluatiegesprek met de ouders naar aanleiding van de gemaakte afspraken uit het vorige gesprek.

Fase 2

- een gesprek met de ouders, als voorgaande acties en eerdere gesprekken met ouders op niets uitgelopen zijn. De medewerking van de ouders wordt *nadrukkelijk* gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De school heeft alle activiteiten vastgelegd in de respectmap en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem. Er wordt een aantekening gemaakt in Parnassys.
- naast de leerkracht is ook een Intern Begeleider en/of directie bij het gesprek aanwezig.
- van het gesprek wordt een verslag gemaakt.

Fase 3

- bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld, zoals de schoolarts van de GGD, maatschappelijk werk, of lessen door een externe expert op het gebied van sociale vaardigheden
- de Intern Begeleider / directie blijft betrokken en coördineert

Fase 4

- de directie coördineert
- bij aanhoudend pestgedrag kan er voor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school. Eventueel

wordt voor een tijdelijke verwijdering uit de klas gekozen. De leerling is dan wel op school, maar zit in een andere ruimte waar hij/zij onder toezicht werkt, dit noemen we een 'time-out'. De leerling heeft geen (buiten)speelpauze.

Fase 5

- in extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden.
- de directie initieert. Hiervoor is binnen stichting Uniek beleid ontwikkeld.

De begeleiding

De begeleiding geven we op "de Peppel" via een drie-sporen beleid:

- begeleiding van de gepeste leerling
- begeleiding van de pester
- begeleiding van de andere kinderen van de groep

Begeleiding van de gepeste leerling:

- medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest?
- nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor, tijdens en na het pesten?
- huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. Geprobeerd wordt de gepeste leerling in te laten zien dat je op een ander manier kunt reageren
- zoeken en oefenen van een andere reactie, bijvoorbeeld je niet afzonderen
- de gepeste leerling in laten zien waarom een kind pest
- nagaan welke oplossing de leerling zelf wil
- sterke kanten van de leerling benadrukken
- belonen als de leerling zich anders/beter opstelt
- praten met de ouders van de gepeste leerling
- de leerling niet over-beschermen; hiermee wordt de leerling juist in een uitzonderingspositie geplaatst waardoor het pesten zelfs kan toenemen
- (indien van toepassing)

In overleg met de Intern Begeleider hulp inschakelen; sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, schoolbegeleidingsdienst, schoolmaatschappelijk werk

Begeleiding van de pester:

- praten, zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten
- laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste
- excuses aan laten bieden
- contract afsluiten waarin de pester aangeeft hoe hij/zij het gedrag wil veranderen (bijvoegen in respectmap).
- in laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft
- straffen als de pester pest, belonen als de pester zich aan de regels houdt

- de leerling leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de "stop-eerst-tel-tot-tien-houding" of een andere manier van gedrag aanleren
- contact tussen ouders en de school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten? (bijv. problematische thuissituatie, buiten gesloten voelen, jaloezie, verveling, de baas willen zijn (macht), voortdurende competitie aangaan, in een niet passende rol worden gedrukt)
- (indien van toepassing) in overleg met de Intern Begeleider hulp inschakelen; sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, schoolbegeleidingsdienst, schoolmaatschappelijk werk

Begeleiding van de andere kinderen van de groep:

- de kinderen middels gesprekken bewust maken van de invloed die ze (kunnen) hebben ten aanzien van het voortbestaan of het stoppen van het pestgedrag (meelopers/zwijgers gedrag laten zien)
- de kinderen stimuleren om voor zichzelf op te komen
- de kinderen stimuleren om voor een ander op te komen
- de sterke kanten van de gepeste leerling benadrukken
- samen spelen en samen werken met het gepeste kind stimuleren door bijvoorbeeld voor de pauze een buiten speelplan te maken (wie speelt met wie, wat en waar)
- de kinderen aanspreken op hun verantwoordelijkheid voor het behoud van een goede sfeer in de groep
- herhalen van de school- en groepsregels
- benadrukken dat kinderen verschillend mogen zijn

Met dit respectprotocol willen alle betrokkenen bij "de Peppel" laten zien dat:

- alle kinderen zich in hun basisschoolperiode veilig mogen voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen
- we door regels en afspraken zichtbaar te maken, het mogelijk maken dat kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voor doen, elkaar aan kunnen spreken op deze regels en afspraken
- we door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, alle kinderen in de gelegenheid stellen om met veel plezier naar school te gaan!

Adviezen aan de ouders van onze school

Ouders van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind en neem uw kind serieus.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken
- Je kind vertellen dat het aardig is. Kinderen die gepest worden, vinden zichzelf vaak niet aardig. Het kind moet weer zelfrespect krijgen.
- Vertel dat u en de school er alles aan gaan doen om het pesten te laten stoppen.

Adviezen voor ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet
- Besteed extra aandacht aan uw kind
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat

Alle andere ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld
- Leer uw kind voor anderen op te komen
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen

**Dit protocol wordt onderschreven door leerkrachten,
vertegenwoordigers van de ouders uit de medezeggenschapsraad
en de directie van basisschool de Peppel.**